

Bozela

Maribor, 17. decem. 1934

Leto II.

Posamezna številka Din 1.50 • Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.— za inozemstvo Din 10.— • Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ulica 26
Telefon 29-70 • Poštni čekovni račun 10.502 • Izhaja vsak petek • Oglasi po tarifi.

Štev. 50

Naloga zavedne Jugoslovanke

Patriotizem, rodoljubje je bolj čustveno, kot razumarsko dojetanje in občutenje ter spada k emocionalnem življenju duše. Kakor pa vsa višja čustva delujejo na razum, tako tako ustvarjajo skupno za njim velika dela na najrazličnejših, tako umetniških, kot političnih in drugih poljih. Vsi junaki, ki so prešli svojo kri za domovino, in kojih ime čuvajo potomci kot svetinjo, so bili prežeti s patriotizmom. Že s prvimi početki kulture, z grupiranjem plemen, z ustvarjanjem držav se je postopoma razvijal patriotizem, ki je svoj višek dosegel v dobi romantizma, formiranja nacij. Po svetovni vojni so poedini veliki filantropi in pacifisti vseh narodov skušali osnovati internacionalne lige, katerih namen je vzgojiti posameznika za koristnega člana celega človeštva in patriotizem zamenjati s humanostjo. Vendar lahko upravičeno smatramo take nazore za utopije, kajti človeštvo se bo moralo radikalno izpremeniti, da bi doseglo te svoje ideale. Ta idealni pokret mirovnih pionirjev bo imel samo tedaj uspeh, ko bodo vse nacije prežete z globokim patriotizmom in ko bo dosežena skupna ekvivalentnost duhovne kulture, kajti kakor more biti samo zaveden patriot, dober, pošten in značajan človek, ki ljubi svojo rodbino, tako bo lahko tudi oni, ki je z maternim mlekom vsesal rodoljubje, človekoljub vobče.

Mir, ki smo ga po strašni svetovni vojni tako želeli, je prinesel nam Jugoslovanom davno željeno svobodo, pa zato ni čudno, da nas je z vso silo potegnilo v vseobči vrtnec življenja, osnovanega na hedonističnih principih ter da se nadoknadi vsak trenutek, izgubljen vsled vojne, z uživanjem in zabavo. Naša žena je hlepela in hodila po dancinjah, barjih, klubih ter iskala rasonode v nočnem življenju in tako nehote in nevede zmanjševala svoja patriotska čustva, uničujoč jih v flirtu in kratkotravnih ljubavnih epizodah in tako je postopoma zapuščala materinske dolžnosti. Toda vse se menja. Brenehali so bari in dancinje, življenje se je pričelo vračati na svoje stare steze — deca, brez one prave materinske ljubezni in razvitega patriotskega čustvovanja je dorastla in pričela hoditi v srednje šole. S tem se je pri nas naselilo zlo, to je neprilodni separatizem, neko pokrajinsko rodoljubje. Dokler smo vzdihovali pod robstvom Nemcev in Madžarov, so naši veliki širili jugoslovansko misel in z njo jugoslovanski patriotizem ter se niso plašili trpljenja, kazni in niti smrti. A danes, ko so nam naši očetje s svojo krvjo osnovali Jugoslavijo, danes se na vseh straneh tlači in uničuje domovinska čast in seje mržnja med istokrvne brate.

K sreči je naš narod inteligenten in bister, pa se je kmalu zavedel, kaj mu pripravljajo tako zvalni voditelji in duhovni pastirji.

Na žalost je mnogo k temu zlu doprinesla naša žena, ker ni pravilno dojela svoje domovinske naloge, kot mati. V resnici imamo v naši Jugoslaviji vzornih mater dovelj, ki jim je deca najdražji nakit in ki morajo biti ideal vsem ženam.

Ženam je prirojen impulz negovanja in nežnosti. To njeno moč naj vsaka žena

Boj domačih podjetij z inozemskimi

Kdo podpira inozemce? Kam gre denar našega naroda?

Prebivalstvo Jugoslavije se je oddahnilo, ko je hotela vlada s protikarteiskim zakonom končati delovanje inozemskih tvrdk, ki so se združevale pri nas v kartele. Žal pa je uspeh, ki smo ga pričakovali od tega zakona, popolnoma izostal. Inozemske tvrdke, ko so se svoječasno pri nas združile v bencinski kartel, izločajo s svojimi manipulacijami domačo industrijo in trgovino popolnoma ter izrabljajo vse prebivalstvo in tudi državo samo za svoj dobiček.

Pred prihodom kartela so oskrbovale naše kraje s produkti mineralnih olj skoraj sto let stara domača industrija v Bosanskem Brodu in Dravogradu ter vrsta domačih, malih uvoznikov. Kmalu po ujedinijenju pa so se vselile v Jugoslavijo inozemske petrolejske družbe. Njihovo geslo pri tem je bilo: »Ko se usidramo v tujo državo, žrtvujemo vse, da najprej uničimo domačo trgovino in industrijo, potem pa bomo mi narekovali cene!«

Obstoječo rafinerijo v Bosanskem Brodu so kupili, edini rafineriji na slovenskem ozemlju v Dravogradu pa so z različnimi manipulacijami onemogočili samostojno delovanje. Tako so prisilili zadnjo domačo rafinerijo, da se je morala ukloniti kartelu ter se zavezati, da bo producirala samo za kartel in izdelkov ne bo več prodajala sama. Kartel se je sicer zavezal, da bo rafinerijo v Dravogradu zaposlil, vendar pa niti te obljube ni držal. Pripominjamo, da se je dravogradska rafinerija letos zopet zastojno trudila iznebiti se inozemcev, da bi samostojno delovala, ker je pravdo proti njim (zastopano po odličnem politiku) izgubila.

Ko je bila s tem domača industrija za mineralna olja uničena in si je kartel dogradil svoji dve rafineriji, se je uvedel zakon, po katerem se ne dodeli več nobena koncesija za gradbo nove rafinerije. Na ta način si je ustvaril kartel nekaj monopol in se zavaroval pred konkurenco slehernega domačina, ki bi z novo rafinerijo lahko izkoristil zaščitno carino v isti meri kot kartel in bi mu mogel uspešno konkurirati. Zaščitna carina, ki si jo je kartel za svoje rafinerije izposloval, pa je ogromna in znaša n. pr. pri bencinu 250 odst. vrednosti blaga. Vprašanje je, kako korist ima naša država na tej ogromni zaščitni carini?

Kot že omenjeno, so obstoječe rafinerije izključno v rokah inozemcev. Ti imajo zaposlenih le pičlo število domačinov in to večinoma slabo plačane delavce. Uradnike jugoslovanske narodnosti, v kolikor

uporabi za napredek in procvit domovine. Kot mati, učiteljica ali nastavnica odgovarja za marsikatero napako naše mladine, ker je ni vzgojila v patriotskem duhu. Živo opozorilo nam daje narodna pesem o »Materi Jugovičev«. Ona je vzgojila svoje sinove v patriotizmu in zato njeno oko »suze ne izpusti« nad mrtvimi sinovi in možem, ker je ljubezen do domovine prevzela vse njeno veliko srce, ljubezen, ki je bila močnejša od materinske ljubezni, pa zato tudi umre stoično in dostojanstveno.

Patriotizem je ženi zelo blizu, ker je

so jih pred leti sprejeli, sedaj mečejo na cesto ter jih nadomeščajo z inozemci. (V svoji podružnici v Mariboru so inozemci lansko leto odpustili dva slovenska uradnika, zaposlili pa so inozemskega Žida z veliko plačo.) Na višjih mestih pa sedijo skoraj izključno samo internacionalni Židje z ogromnimi plačami do 100 tisoč Din mesečno in več. Tako niso domačini niti malo deležni ogromnih kartelskih dobičkov.

Omeniti moramo tudi, da nam za primer potrebe s turkajšnjimi rafinerijami ni mnogo pomagano, ker smo itak navezani na uvoz nafte iz inozemstva in nam brez nafte tudi pri nas obstoječe rafinerije ne hasnejo mnogo, ker so vrhu tega še izključno v inozemskih rokah. Nasprotno obstoja nevarnost, da se država ne bo mogla na te tuje rafinerije zanesti, saj so te že pred leti, ko se je vpeljala malenkostna carina na nafto, stakale, da bi uklonile državo. (Kot je znano, je tedaj radi pomanjkanja bencina njegova cena v Beogradu narasla že na 50 Din za liter.)

In le radi tega, ker se je država nahajala takrat radi stavke kartelskih rafinerij inozemcev v težkočah, se je posrečilo dvema domačinoma doseči izjemno koncesijo za novo rafinerijo, za katero sta se kakor mnogo drugih domačinov preje, zamani trudila. Tako je nastala rafinerija »Ipoil« v Osijeku, kateri se je posrečilo vpostaviti normalne cene, žal pa samo za kratek čas, ker se je morala tudi ta rafinerija udati kartelu, ki je radi svoje kapitalne moči dosegel vse, kar je hotel.

Glavno kar govori proti zaščitni carini, ki so jo na škodo države dosegli ti inozemci za svoje tukajšnje rafinerije, pa je dejstvo, da deloma njihove rafinerije niso niti zmožne predelati pravo nafto in da uvažajo samo nafti podobno zmes že izdelanega bencina, petroleja in olja. Tako uvažajo že izdelan bencin in že izdelano olje, namesto kot takega, ki podleži visoki uvozni carini (n. pr. pri bencinu Din 2.10 za kg) kot zmes pod imenom nafta, pri kateri znaša carina samo Din 0.33 za kg. To zmes pa si dajejo inozemske tvrdke napraviti v takem razmerju, da odgovarja predpisom za nafto, katere sestavine so zelo široko omejene. Čeprav ima romunska nafta največ 30 odst. bencina, uvažajo inozemske tvrdke takozvano nafto tudi s 60 odst. bencina. (Spomnimo se samo na veliko carinsko afero tvrdke Standard pred 2

letih v Beogradu!!)

letih v Beogradu!!)

letih v Beogradu!!)

letih v Beogradu!!)

letih v Beogradu!!)

letih v Beogradu!!)

Ida Runjanin.

Še o mariborski industriji

V kolikor sem že zadnjič pisal o poedinih rešitvah problema, ki nastaja v naši, predvsem tekstilni industriji, bom skušal tu dopolniti in izpopolniti še nekatere važne momente.

Govoril sem o plači ali mezdi. V svrhu pravilne regulacije in pravičnega pojmovanja o dolžnosti delodajalca napram delojemalcu, je brezpogojno potrebno, da se plače uredi s posebno naredbo. Zamisljam si to takole: V to svrhu naj se izda takozvani okvirni zakon za vso državo, vsaka banovina posebej, pa naj z ozirom na svoj geopolitični položaj uredi to po svoje v okviru preje omenjenega zakona, ki bi pa moral že v naprej določiti neki minimum plače, enak za vso državo, mimo katerega bi ne smele poedine banovine. Z ozirom na to, da je v poedinih banovinah, kakor že rečeno, različen gospodarski, geografski in socialno kulturni razvoj, je pač potrebno, da se poedini kraji (banovine) v podrobnosti bavijo s temi vprašanji. Recimo, da je v neki banovini življenjski standard manjši kot v drugi, bi se na račun tega prihranka morale ustanoviti primerne socialne, zdravstvene in kulturne ustanove za te ljudi. Narod naj bi se šolal predvsem v higijeni, naj bi bil primerno poučen tudi o drugih stvareh, ki so človeku današnje kulturne stopnje potrebne in koristne.

V zadnjem svojem razlaganju sem podal približno sliko minimalne mezde. Za naše tukajšnje prilike je to pač najmanj, kar kdo sme zahtevati. Mimo in pod to vsoto bi bilo usodno itd., tako usodno, kot je sedanje stanje mezd za našega delavca. **Vprašajte danes tistega delavca, ki je odpuščjen, dali in koliko si je prihranil. Prihranil si je nekaj. Kaj? Šibko zdravje, golo in lačno telo. Fabrikanti nasprotno imajo na varnem težke denarce, njih žene se šopirijo v toplih in predragih kožuhih, se šopirijo z zlatom in dijamanti.** Poleg svojega vsakodnevnega dolgočasa in večnega oddiha, si vsakoletno privoščijo po več mesečne odidhe in za njih telesa primerna okrepčila, v inozemskih kopališčih seveda. Revez pa, ki imaš pravico po trudapolnem delu do tega, drzni si misliti na odidh in videl boš, kaj se ti bo pripetilo.

V omenjeni zakon bi bilo potrebno torej vnesti tudi posebno pravilo o plačanem vsakoletnem dopustu. Nadalje bi morali upoštevati tudi družinske člane poedinih delojemalcev. Če mora plačevati država, naj plačuje še poedinec, ki je, kakor znano, mnogo boljši gospodar, kot država in bo radi tega pač lažje to s svojo spekulacijo in trgovsko sposobnostjo spravil v sklad svoji »bilanci«. Pri pomnim, da bi se moralo že v naprej zaščititi vse one, ki so družinski očetje ali matere napram delojemalcu, ker bi se namreč s tako preje omenjeno zaščito lahko zgodilo, da bi ti družinski očetje sploh ne prišli do dela, to pa radi tega, ker bi se delodajalec iz bojazni prevetljivih stroškov branil iste sprejemati v službo.

Po predhodno točno ugotovljeni tabeli bi naj bili določeni vsi prestopki in s tem v zvezi oziroma posledica temu odmera kazni. Nikoli pa naj ta ne bi smela iti preko tretine periodičnega zaslužka.

Vprašanje učne dobe oziroma začetništva. Jasno je, da tu ne gre za kako učno dobo kot jo rečimo poznamo pri obrtniku in trgovcu. V pravem pomenu besede tu sploh ni govora o učni dobi. Gre le za priučenje in pojasnitev funkcij stroja. Vse to se da naučiti v enem mesecu. Ta učna doba pa bi na vsak način morala biti tudi plačana. Kajti na ta način bo že v naprej izkoriščanje onih, ki jim sedaj pravimo večni zastojkarji — delavci.

Tuji specialisti. To vprašanje sem že v predzadnji številki precej razčistil. Dodajem le še to. **Potrebna je ugotovitev teh tujih specialistov in njih faktilna zaposlitev.** Prvo je kaj lahko dognati potom mestne policije ali pa sreskega načelstva. Težje bi šlo z dokazovanjem oziroma z ugotovitvijo, s kakim poslom se kdo peča. Kajti jasno je, da vsak inomec, ki je zaposlen kot pisarniška moč, kot kurjač, mazač, skladiščnik, kot komercialni specialist, spada nemudoma preko meje. Tako hitro, da se bo za njim ka-

dilo. Posebna uradna komisija, povsem nepristranska, v kateri bi morale biti zastopane tudi (samo) nacionalne kulturne in strokovne organizacije, naj bi nenadoma, nenapovedano vstopila v obrate, kjer bi na licu mesta sama in pa po zaslišanju poedincev, tako delavcev kot uradnikov domačinov, dognala, s čim se peča nenadomestljivi specialist. Prisotnost zastopnikov omenjenih organizacij je potrebna radi tega, ker imajo one do danes največ materiala in vpogleda v te nepravilnosti.

Z rešitvijo tega vprašanja odpade samo po sebi vprašanje zaposlitve naših intelektualcev, da ne govorim tudi o važnosti vprašanja zaupanja in državne sigurnosti.

Na vidiku so opustitve oziroma zmanjšanje proizvodnje. Kot sem že dejal, je tu nekaj resnice (pozneje bo ta resnica glavni faktor, kajti konkurenca, domača kot tuja, bo vedno večja), zaenkrat pa ima še spekulacija pretežnost. Potrebno je torej zaščititi že v naprej delavca in ves narod pred posledicami tega, za nas tako opasnega manevra. Tvojničarji bodo najbrže storili sledeče: Odpustili bodo delavstvo z znano utemeljitvijo, da ni naročil oziroma odjemalcev. Čez nekaj časa pa bodo zopet sprejemali delavce na delo, seveda pod pogojem, da bodo delali za polovično ali pa še manjše plačilo, kot je sedanje, že itak nizerno. Jaz pa pravim: če bo delo oziroma prodaja zopet mogoča, je ta izgovor jalov in nepošten. Če pa bodo industrije same vegetirale, je bolje, da takoj prekinejo z vsem delom, ker bo s tem podana jasna slika in pa, ker bo oni, ki danes, jutri in vse dni trepeče za svoj borni košček kruha vedel, da je tako delo le siguren začetek njegovega konca.

Razgovor med Wellsom in Stalinom

O načrtnem gospodarstvu, socializmu in teoriji o razrednih bojih

Ruski listi so priobčili razgovor med angleškim pesnikom in diktatorjem Rusije. Močno se bijejo protislovja vzhodno azijskega boljševizma in zapadno-demokratskega kolektivizma. Obnavljamo samo majhen odlomek te zanimive diskusije.

Wells: Globoko se me je dojmilo moje potovanje v USA. Dozdeva se mi, da gre v Zedinjenih državah za temeljito reorganizacijo, za snovanje nekakega načrtnega gospodarstva, za socialistično gospodarstvo. Vi in Roosevelt izhajata iz dveh različnih stališč. Toda ali ne obstoja neka duševna vez, neko duševno sorodstvo med Washingtonom in Moskvo?

Stalin: USA imajo drug cilj nego mi. Američani bi radi odpomogli gospodarski krizi na podlagi privatnega kapitalizma. Trudijo se, da bi razrvanost obstoječega gospodarskega sistema reducirali na minimum. Pri nas so razrušene gospodarske temelje nadomestili z novimi. Subjektivno mislijo Američani, da bodo družbo preuredili, objektivno pa se bodo pri njih obdržali še vnaprej stari gospodarski temelji. Tudi z načrtnim gospodarstvom ne bo nič. Njega namen je, odpraviti neproduktivnost. Vzemimo, da se jim res posreči z nadaljnim obstojem kapitalističnega reda reducirati neproduktivnost na nek minimum. Vendar se ne bo niti enega kapitalista, ki se ne bo strinjal s popolno likvidacijo neproduktivnosti, za nobeno ceno ne bo naglašal z uničenjem rezervne armade neproduktivnih, ki bi pritiskali na delovni trg. Tu pa že imate vrzel v načrtnem gospodarstvu meščanske družbe.

Wells: V mnogočem se z vami strinjam. Toda če dežela v celem akceptira načrtno gospodarstvo, in če zasleduje vlada korak za korakom ta princip, bo s tem končno le uničila finančno oligarhijo in pripravila pot socializmu — to je socializem v pomenu, kot ga razume anglosaški svet. Mislim da bi morali, mesto da podčrtavajo nasprotja antagonizma med obema svetovoma, stremeti

Ta način skrajnega izrabljanja je treba preprečiti potom združenja vseh, ki so prizadeti in pa z energičnim postopkom merodajnih oblasti. **Nam je na tem, da imamo zdrave, site, zadovoljne državljane, ki bodo vedeli, da so sinovi mlade Jugoslavije, ki mora ščititi pravice in ponos naroda, kot zavestna in zavedna narodna enota.**

Za gospodarstvo in razvoj države ni dovolj, da se v njej razvije, oziroma, da se pojavi v njej neka kolobacija, neki džumbus, ki je vse preje kot gospodarstvo. Že sama beseda gospodarstvo pomeni mnogo, vse, onemu, ki razume pravilno ta pojem. Izgleda pa, da je pri nas malo ljudi, ki to pravilno razumejo.

V pojem gospodarstva naše države mora biti vključeno vse tole: Racionalizacija, socialnost, skladnost med ceno produciranih dobrin s kupno močjo vsega naroda — konzumenta. V pojem gospodarstva pa spada tudi ono, kar se danes tako rado obeša (seveda v obratnem ali vsaj krivem smislu) na veliki zvon. **Je to autarkija.** Ta je v popolnosti nemogoča. Nemogoča je v Rusiji, nemogoča je v Ameriki in seveda tudi v Jugoslaviji. Potrebno pa je nekaj. Obrambna, narodna obrambna, če hočete, vojaška autarkija. Pomislite na vse to, kar sem iznesel in pridajte še tole: **Važno je, kdo je gospodar industrije (domačin, pravi Jugoslovan ali pa tujerodec), kje se nahaja ta industrija, kaj producira?** Ni torej oportuno, graditi ob meji industrijo, ki je važna za narod, ni prav in pravilno, da je ob meji gospodar te industrije tujec, ki po svojem bistvu nima nič skupnega z nami. Preprečiti je treba in to nujno, da se v bodoče ne bo več delalo takih ogromnih pogrešk, ki bi v danem slučaju bile usodne za nas in našo državo. Ali je sposobna, vredna in zmožna obstanka in kak odmev bo imela izven države, z ozirom na naš mednarodno trgovsko industrijski položaj. **Ko.**

stva je v veliki meri odvisno od kvalificirane tehniške inteligence, ki jo je treba polagoma pridobivati za socialistični organizacijski princip. Kajti najprej organizacija in potem socializem.

Stalin: Med individuumom in kolektivom ni nespravljivega nasprotja. Ne sme biti, ker socializem ne taji individualnih interesov, temveč jih spravlja v soglasje z interesi kolektivizma. A socialistična družba lahko obračuna s temi osebnimi interesi. Ali moramo tajiti kontrastov med razredi? Kapitalisti ne vidijo ničesar, razen dobička. Oni se ne podrede volji kolektiva temveč streme za tem, da podrede sebi kakršenkoli kolektiv. Kolikor vem, se Rooseveltu ni posrečilo izslediti izhoda k soglasju teh interesov. Če bi Roosevelt res poskušal zadovoljiti interese proletarskega razreda na račun kapitalističnega razreda, ga bodo slednji pač zamenjali z drugim predsednikom. Rekli bodo: Predsedniki prihajajo in odhajajo, mi kapitalisti pa ostanemo.

Wells: Nasprotujem delitvi človeštva v bogate in revne. Jasno je, da obstoja kategorija ljudi, ki streme izključno za obogatitvijo. Toda ali je na zapadu malo ljudi, ki bi ne imeli istega cilja? Ti ljudje smatrajo investiranje svojega denarja za nelagodno potrebo. Po mojem mnenju obstoja razred nadarjenih ljudi, ki so spoznali minljivost sedanjega sistema, in ti so poklicani, da bodo v bodoči socialistični družbi igrali važno vlogo. Brez miselnosti je, voditi proti tem krogom direktno propagando razrednih bojov. Ti krogi se zavedajo, v kakem položaju se nahaja svet, ki se spreminja v krvavo močvirje, toda oni smatrajo vašo primitivna nasprotja razrednih bojov za nousens.

Stalin: Vi torej nasprotujete razdelitvi človeštva v bogataše in reveže. Razumljivo, da je med tema tudi srednji sloj. So tudi tehniški intelektualci in mnogo je med njimi poštenjakov. Ljudje so različni. Toda pred vsem se deli človeška družba v bogataše in reveže, v izžemajoče in izžemane. Priznavamo, da so med njimi sloji, ki se ne odločajo ne za eno, niti za drugo stran obeh borečih se razredov, ki zavzemajo neko nevtrarno stališče. Vendar bi abstrahiranje te temeljne delitve družbe in tega temeljnega boja značilo isto, kot ignoriranje dejstev.

Wells: Kapitalisti so različni. Stari Morgan je mislil samo na dobiček, ki je pravi parazit človeške družbe. Toda Rockefeller je sijajen organizator, dal je posnemanja vreden vzgled o organizaciji petrolejskega konsuma. Ali pa Ford: razumljivo je, da se zaveda svojih prednosti. On je egoist. Toda, ali ni obenem strasten organizator, o katerem se tudi vi učite? Naglašam izrecno, da se je v zadnjem času v javnem mnenju anglosaških dežel napram Sovjetski uniji izvršil resen preobrat. Vzrok: Vedenje Japonske in nemški dogodki. Drug, globlji vzrok: spoznanje širokih slojev, da se sistem, ki temelji na privatnem dobičku — ruši. Pod temi razmerami — mislim, da ni umestno — povdariti in podčrtavati nasprotja, protislovja med obema svetovoma, temveč koordinirati po možnosti vse konstruktivne sile. Mislim, da sem bolj na levi kot vi, gospod Stalin, ker priznavam, da se je svet precej približal zmagi nad stari sistemom. (Po »Die Zeit«).

z- Nepismenost na Madžarskem. Po najnovejši statistiki je na Madžarskem nepismenih preko milijon prebivalcev, kar je osmina celokupnega madžarskega naroda.

z- Dvanajst kilometrov dolg tunel. Italija in Francija nameravata zgraditi pod najvišjo evropsko goro Mont Blanc predor, ki bo vezal obe državi. Dolg bo 12 kilometrov in bo poleg simplonskega drugi največji predor v Evropi.

z- Povratek Habsburžanov v Avstrijo. Kakor poročajo amsterdamski listi, se bo bivša avstrijska cesarica Cita naselila v kratkem s svojim sinom Otonom za stalno v Avstriji.

z- Volitev novih kardinalov. Prihodnji mesec bo imenovanih v Rimu devet novih kardinalov. Po smrti kardinala Gasparija je Italija izgubila večino v kardinalskem zboru.

